

življenja", a zatim o samom življenju veli — „razorenost, to je najmanje što se može reći“, jer se „svaka daleka obala / rušila u more sna“. Za vitalnog Scottia ovaj pesimizam bi bio možda i neprimjeren i nesvojestven, kad se ne bi znalo da je zbirka *Produžiti život* sva koncentrirana oko dviju pjesama, zapravo poema, izuzetne „Poslednje doba“, čiji nas već naslov upućuje na najavu posljednjih pjevanja, i isto tako dobre, potresne pjesme „Pjesme za mrtvim sinom“, napisane iz dna duše, doslovno iz utrobe ispuštene kao krik i jecaj oca nad udesom mladog sina. Sve ostalo su samo predasi, trenutačna i kratka smirenja, zapisi o moru, pticama, zemlji, vremenu, samoći, dnevnik doživljenog i viđenog, o temama putovanja i sobne tišine, pitanja opća i pitanja obiteljska. Mirnoća i dobrotu izbija iz ovog pjesništva, a spontanost i jednostavnost njegove su ključne odlike.

Četrdesetak pjesama ovdje sabranih u četiri ciklusa mahom su, dakle, „smjehak boli“ ili pak samo pitanje „nutarnjeg krajolika“. Pjesme su uglavnom napisane na talijanskom jeziku, a preveo ih je Mate Maras u suradnji s autorom, Tonko Maroević i autor sam. Utjecaj talijanske poslijeratne lirike i hrvatske lirike s početka šezdesetih godina je vidljiv, pa otuda i stalna upitanost nad čudom življenja i postojanja, kao i pitanje nije li jedino patnja poticaj za svaki let, što se kao leit-motiv provlači kroz ukupnost ove lirike. Scotti se, dalje, ne libi ni sentimentalizma, kao ni unošenja gotovo dokumentarnih fakata, a osjeća se utjecaj i modernizama, sve to s jednim osnovnim ciljem da se ukaže na vjeru u snagu, u bitnost, ako ne i u svemogućnost riječi.

Registar interesa i pjesničkih postupaka u pjesničkom slovu Dakomo Skoti vrlo je širok, mada je riječ o stihovanju po nekoj unutarnjoj inerciji autora, i mada u ovom pjesništvu sve nastoji biti imenljivo. Emotivne skice, lirski sastavci, dosljedna raščlamba zbiljskoga, egzistencijalne i metafizičke određenice, projekcije sjećanja, natruhe bizarnoga, česta anegdotalnost, naracija i komunikativnost, isповједна nota, sugestivnost i slikovitost, pa i poneka brzopletost posebice u gomilanju sličnih i istih iskaza, sve su to, ma koliko heterogene, odlike ove samoživne lirike u konačnom zbiru vrlo korektno napisane. Ova se lirika kreće u širokom rasponu od ponekog pukog ispisivanja literarnih motiva pa do čiste erudicije, od nabačenih skica o viđenom do percipiranja samog fatuma, odnosno onoga što on poslije svog čina ostavlja i primozgu. Scotti jednostavno ne bira sredstva kako produžiti život, on zna da se to može i pisanjem, i on gotovo svakodnevno ispisuje pjesmu za pjesmom, objavljuje knjugu za knjigom.

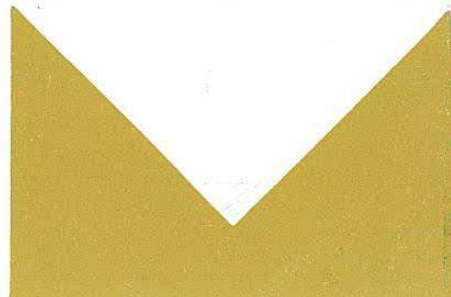
U pripremi:

- Teorija uticaja
- Poezija severnoameričkih indijanaca
- Nova tumačenja
- Bibliografija časopisa Polja (1956 – 1986)

jeste li se i vi pretplatili na polja

Obaveštavamo čitaoce Polja da će godišnja pretplata za 1987. godinu iznositi 2500 dinara.

Objavljujemo tekst Z. Vukovića mada nismo imali isključivo na umu to što se on ne slaže s prikazivačem i ocnom sopstvene knjige (kuda bi odvelo to ako bi svaki autor intervenisao na ovaj način). Međutim, treba ukazati na posebnu vrstu interesa koji pogađaju Z. Vukovića. I ne samo njega.

mišljenja ● mišljenja ● mišljenja ● mišljenja

Prinuden sam da odgovorim na kritiku moje knjige „Velika dela već su napisana“ u najnovijem broju „Polja“ (br. 333) iz pera Vašeg saradnika, mladog kritičara i pesnika Dušana Patića (budućeg velikana). Ne bih se uopšte javljao da ne smatram tragičnom činjenicu da još jedan kritičar („čuvar formi“) previda osnovne stvari: pesnički senzibilitet i drugačiju poetiku kojom ne pišu on i njegovi prijatelji — istomišljenici.

Njegova kritičarska nemoć je očigledna jer nije književno — teorijskim postupkom pokazao i dokazao slabosti i mane knjige „Velika dela već su napisana“. Učinio je to izvrtnjem smisla u mojim pesmama, nizanjem tvrdnji koje nije potkrepio (što, obično, čini pismeni kritičar). Šta je to „izandali konkretizam“? Patić nije ni pokušao da objasni jer, očigledno, ne poznaje poetiku konkretizma.

Kao loš kritičar pribegao je lukavstvu: „izvrnuću smisao njegovih pesama“, „namerno pogrešno parafrazirao ili citirati neke njegove stihove“, „nakaradno ću protumačiti sve“. To je oprobao i proveren metod, lako primenljiv.

Najgora je ona kritika koja se zasniva na dogmi. Najgori je kritičar — dogmatik koji ide ulicom, maše knjigama svojih prijatelja i više: „Ovo je poezija! Samo ovo i ništa više“. Upravo to čini Dušan Patić da bi zadržao svoju poziciju u „Poljima“, jer oseća strah od promene, oseća da se svet tako brzo menja da bi on lako mogao otpasti. Stoga je bolje napadati sve i svakoga (može i po narudžbini) samo da se održi „status quo“ i sačuvaju pozicije. A u „Poljima“ on može opstati samo pod jednim uslovom: *napadajući konkretizam i Književnu zajednicu Novog Sada*. Iz njegove kriuke to se lako da shvatiti. Neka mu ne smetaju neki moji stavovi; oni su zaista proživljeni. Za stav da su „velika dela već napisana“ mogao bih navesti više dokaza. Spomenuću samo neka dela za koja se kaže da su „velika“, „neprevaziđena“ i koja su već toliko vekova osnova za proučavanje i studiranje književnosti: Biblija, „Ilijada“ i „Odiseja“, „Romeo i Julija“, „Hamlet“, „Zločin i kazna“, itd. S druge strane, stav da su „velika dela već napisana“ ne mora se bukvalno shvatiti; on može da stoji kao mogućnost, kao moguć način razmišljanja (što Patić ne može da shvati).

Stav da današnji pesnici nisu boemi smatram da je takođe istinit ili se na njega može gledati kao na mogućnost. Današnji talentovani, mladi i perspektivni pesnici vrlo su obrazovani ali daleko od svake boemije. Takođe je istina da sam u gradu sreću čudnog psa — bio je toliko čudan da sam se iznenadio. Patić to ne može da shvati. Pošto sam naknadno otkrio o kom se psu radi, evo, saopštiću to i njemu: bulterijer (nastao ukrstanjem buldoga i terijera).

Po D. Patiću (i njemu slučnima) današnji pesnici uopšte ne idu ulicom, slepi su za boje, ne udišu vazduh, ne piju vodu. Slepi su za sva vanjska zbivanja. Non-stop su zatvoreni u svojim kancelarijama, gde ih više ništa ne može iznenaditi, niti se bilo čemu mogu začuditi.

Osećanja suvišnosti poezije i sopstvenih pesama koja povremeno doživljam deo su moje intime. Hteo sam da ukažem na to da se Patić uopšte ne služi teorijskim postupkom u dokazivanju nečega već jednostavno „napada“ moju intimu, moj način razmišljanja, zaboravljajući na pesnički senzibilitet. Pesnički senzibilitet je za njega nepoznanica zato što preveliki značaj pridaje intelektu.

Očigledna je njegova nemoć kao kritičara. Smatram da sam argumentima dokazao to što on nije uspeo u pogledu mojih pesama (mada se zaista trudio). On je jednostavno iskoristio svoju poziciju u „Poljima“ da naškraba nešto što smatra „književnom kritikom“. Spominje i tolike mlade, talentovane pesnike koji ne mogu da objave knjigu a, eto, ja sam objavio tri. Sve svoje knjige objavio sam legalno i regularno što je slučaj i s mojom četvrtom knjigom. Svi koji su trebali da pročitaju moje pesme u rukopisu pročitali su ih. Nisam kriv što mladi, talentovani pesnici ne mogu da objave svoje prve knjige. To će biti sve teže i teže ukoliko nisu izrazili talenti a možda će u ovoj situaciji morati da obezbede i taj prokleti novac. Za razliku od nekih drugih izdavačkih kuća u Novom Sadu i Vojvodini predlažem im da svoj rukopis predaju najdemokratskijem izdavaču u zemlji, Književnoj zajednici Novog Sada, gde će svaki rukopis biti pažljivo pročitan i svaka poetika prihvaćena u duhu kineske izreke o „cvetanju stotine cvetova“. Izvinjavam se unapred, živim za velika dela koja će napisati Dušan Patić i njegovi šaptači (na levo i desno uvo.)

Drugarski pozdrav, Zoran Vuković

časopis za kulturu, umetnost i društvena pitanja, novi sad, katolička porta 5, telefon (021) 28-765 uređuju: silvija dražić, zoran derić, petru krdu, alpar lošonc, dorđe pisarev, miroljub radojković i slobodan radošević ★ glavni i odgovorni urednik franja petrinović ★ tehnički i likovni urednik cvetan dimovski ★ sekretar redakcije radmila gikić ★ lektor mirjana stefanović ★ članovi izdavačkog saveta: bosiljka bojanić (predsednik), tanja đurić, biljana cvietković, rada čupić, dušan radak, boško ivkov, dušan mihailović, dušan patić, danica grubač, simon grabovac (delegati šire društvene zajednice), radmila gikić, radmila cvijanović lotina, vladimir kopicel, franja petrinović i čedomir keco (delegati izdavača) ★ izdaje nišro „dnevnik“, novi sad, bulevar 23. oktobra 31 ★ direktor nišro „dnevnik“ jovan smederevac ★ osnivač pokrajinska konferencija saveza socijalističke omladine vojvodine ★ časopis finansira s izdavača kulture vojvodine ★ rukopise slati na adresu: redakcija „polja“, novi sad, poštanski fah 190, žiro račun 65700—603—6324 nišro „dnevnik“ oour „redakcija dnevnika“, sa naznakom za „polja“ (godišnja pretplata 1.200 dinara, za inostranstvo dvostruko) ★ na osnovu mišljenja pokrajinskog sekretarijata za nauku i kulturu broj 413-152/73 časopis je oslobođen poreza na promet proizvoda i usluga ★ tiraž 2.000 primeraka